

Sygn. akt: I C 160/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym: Przewodniczący SSO Juliusz Ciejek

Protokolant: sekr. sądowy Aleksandra Bogusz

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2018 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W.**

przeciwko **M. M.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 110.222 zł 89 gr (sto dziesięć tysięcy dwieście dwadzieścia dwa złote osiemdziesiąt dziewięć groszy) z odsetkami:

a) umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od kwoty 87.438 zł 29 gr (osiemdziesiąt siedem tysięcy czterysta trzydzieści osiem złotych dwadzieścia dziewięć groszy) od dnia 8 listopada 2017 r. do dnia zapłaty,

b) ustawowymi za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych liczonymi od kwoty 22.784 zł 60 gr (dwadzieścia dwa tysiące siedemset osiemdziesiąt cztery złote sześćdziesiąt groszy) od dnia 3 stycznia 2018 r. do dnia zapłaty,

II. umarza postępowania w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.020 zł 91 (dwa tysiące dwadzieścia złotych dziewięćdziesiąt jeden groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu,

IV. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Olsztynie) kwotę 550,52 zł tytułem wydatków zaliczkowo pokrytych ze Skarbu Państwa.

Sygn. akt I C 160/16

UZASADNIENIE

Powódka (...) Bank S.A. z siedzibą w W. w pozwie z dnia 29 września 2015 r. wniosła o zasądzenie od M. M. kwoty 114.372,06 zł z odsetkami od 30 września 2015 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 701,28 zł tytułem odsetek karnych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, łącznie 115.073,34 zł. Nadto o zasądzenie na jej rzecz kosztów sądowych w wysokości 1.453,39 zł.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że strony łączyła umowa kredytu hipotecznego. W związku z brakiem spłat należnych rat powódka z dniem 8 czerwca 2015 r. wypowiedziała przedmiotową umowę stawiając całą należność w stan wymagalności. Do dnia wniesienia pozwu pozwany nie spłacił wymagalnej wierzytelności (k. 2-4).

Nakazem zapłaty z dnia 12 listopada 2015 r. wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym, Sąd Rejonowy Lublin – Zachów w Lublinie uwzględnił żądanie pozwu w całości (k. 4v).

Pismem z dnia 25 listopada 2015 r. pozwany złożył sprzeciw od powyższego nakazu, zaskarżając go w całości. W pierwszej kolejności wskazał, że nie zawierał umowy kredytowej z (...) Bank S.A, i że jego doradcą kredytowym był Pan M. G.. Umowę zawierał poza siedzibą Banku. Według stanowiska pozwanego, Bank od samego początku domagał się większych wpłat niż wynikało to z umowy. Na dzień składania sprzeciwu miał spłaconą 48 ratę ze 168, czyli 52.924,92 zł (k. 5).

W piśmie z dnia 31 maja 2016 r. strona powodowa cofnęła pozew w związku z częściowym zaspokojeniem przez pozwanego roszczenia dochodzonego pozwem. Ostatecznie domagała się zasądzenie na jej rzecz kwoty 106.391,63 zł tytułem zaległego kapitału wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP z tym zastrzeżeniem, że od dnia 1 stycznia 2016 r. wysokość nieprzekraczającej dwukrotności sumy stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych, liczonymi:

- 1) od kwoty 114.372,06 zł od dnia 30 września 2015 r. do dnia 4 października 2015 r.,
- 2) od kwoty 113.374,45 zł od dnia 5 października 2015 r. do dnia 4 listopada 2015 r.,
- 3) od kwoty 112.677,00 zł w dniu 5 listopada 2015 r.,
- 4) od kwoty 112.377,00 zł od dnia 6 listopada 2015 r. do dnia 6 grudnia 2015 r.,
- 5) od kwoty 111.679,38 zł w dniu 7 grudnia 2015 r.
- 6) od kwoty 111.379,38 zł od dnia 8 grudnia 2015 r. do dnia 4 stycznia 2016 r.,
- 7) od kwoty 110.381,85 zł od dnia 5 stycznia 2016 r. do dnia 4 lutego 2016 r.,
- 8) od kwoty 109.684,40 zł w dniu 5 lutego 2016 r.,
- 9) od kwoty 109.384,40 zł od dnia 6 lutego 2016 r. do dnia 6 marca 2016 r.,
- 10) od kwoty 108.686,70 zł w dniu 7 marca 2016 r.,
- 11) od kwoty 108.386,70 zł od dnia 8 marca 2016 r. do dnia 4 kwietnia 2016 r.
- 12) od kwoty 107.389,17 zł od dnia 5 kwietnia 2016 r. do dnia 4 maja 2016 r.,
- 13) od kwoty 106.691,63 zł od dnia 5 maja 2016 r. do dnia 5 maja 2016 r.,
- 14) od kwoty 106.391,63 zł od dnia 6 maja 2016 r. do dnia zapłaty,

oraz kwoty 701,28 zł tytułem odsetek karnych wraz z odsetkami ustawowymi liczonym od dnia wniesienia pozwu do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienia od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty (k. 146-146v).

Na powyższe częściowe cofnięcie pozwu, pozwany wyraził zgodę na rozprawie w dniu 11 października 2016 r. (k. 168).

Pismem z dnia 22 września 2017 r. pełnomocnik powódki dokonał ponownie częściowego cofnięcia pozwu, co do należności głównej z uwagi na częściową spłatę przez pozwanego dochodzonej wierzytelności i częściowego rozszerzenia w zakresie należności ubocznych. Wskazał, że pozwany uiścił kwotę 5.936,11 zł. W związku z tym dochodzi kwoty 106.461,04 zł, a mianowicie:

I. kwoty 89.979,70 zł stanowiącej kapitał wraz z odsetkami karnymi umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP liczonymi:

- a) od kwoty 95.815,81 zł od 7 marca 2017 r. do dnia 5 kwietnia 2017 r.,
- b) od kwoty 95.118,37 zł od dnia 5 kwietnia 2017 r. do dnia 6 kwietnia 2017 r.,
- c) od kwoty 94.818,37 zł od 7 kwietnia 2017 r. do dnia 5 maja 2017 r.,
- d) od kwoty 93.820,75 zł od dnia 6 maja 2017 r. do dnia 5 czerwca 2017 r.,
- e) od kwoty 93.123,30 zł od dnia 5 czerwca 2017 r. do dnia 6 czerwca 2017 r.,
- f) od kwoty 92.823,30 zł od dnia 7 czerwca 2017 r. do dnia 5 lipca 2017 r.,
- g) od kwoty 91.825,69 zł od dnia 6 lipca 2017 r. do dnia 7 sierpnia 2017 r.,
- h) od kwoty 91.138,24 zł od dnia 7 sierpnia 2017 r., do dnia 8 sierpnia 2017 r.,
- i) od kwoty 90.838,24 zł od dnia 9 sierpnia 2017 r. do dnia 5 września 2017 r.
- j) od kwoty 89.840,70 zł od dnia 6 września 2017 r. do dnia zapłaty,

II. kwoty 111,30 zł tytułem odsetek wraz z dalszymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 marca 2017 r. do dnia zapłaty,

III. kwoty 16.370,04 zł tytułem odsetek karnych wraz z dalszymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 marca 2017 r. do dnia zapłaty (k. 361-362).

Na cofnięcie pozwu w tym zakresie pozwany nie wyraził zgody (k. 367).

W toku postępowania, strona powodowa w dalszym ciągu ograniczała powództwo w związku z dokonywanymi przez powoda cyklicznymi wpłatami. Pismem procesowym pełnomocnik powódki ostatecznie sprecyzował żądanie pozwu wskazując, że z uwagi na częściowe zaspokojenie roszczeń powoda, aktualnie dochodzi kwoty 110.222,89 zł wraz z odsetkami:

- a) karnymi umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego liczonymi od kwoty 87.438,29 zł od dnia 8 listopada 2017 r. do dnia zapłaty,
- b) ustawowymi za opóźnienia liczonymi od kwoty 22.784,60 zł.

W pozostałym zakresie cofnął powództwo i wniósł o umorzenie postępowania (k. 389-389v).

Odpis powyższego pisma pozwanemu doręczono w dniu 3 stycznia 2018 r. Pomimo określonego terminu do wypowiedzenia się w zakresie częściowego cofnięcia powództwa, pozwany nie zajął merytorycznego stanowiska w sprawie (k. 421).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Z datą 12 września 2011 r. (data złożenia podpisów - 19 września 2011 r.), została zawarta pomiędzy (...) Bank S.A. z siedzibą w W., a M. M. umowa kredytu hipotecznego (...) nr (...). Celem kredytu był zakup nieruchomości w wysokości 125.000 zł. Całkowity koszt kredytu wynosił 134.654,92 zł.

Kredyt miał być spłacany w walucie polskiej. Okres kredytowania został ustalony na 168 równych rat. Marża Banku wynosiła 2,19%. Do czasu wpisu hipoteki ulegała podwyższeniu o 2 punkty procentowe (§ 5 ust. 10 umowy).

Z umowy wynikało, że wysokość raty kapitałowo-odsetkowej przy założeniu uruchomienia kredytu w dniu 10 sierpnia 2011 r. wynosiłaby 1.404,59 r. Raty udzielonego kredytu były ratami równymi tzw. annuitetowymi. Rata była stała. Z uwagi na zmienność odsetek, kapitał ulegał zmianie.

Zabezpieczeniem kredytu miała być hipoteka ustanowiona do kwoty 228.913,36 zł na cały okres kredytowania na nieruchomości mieszkalnej położonej przy ulicy (...) w M., dla której Sąd Rejonowy w Mrągowie prowadził księgę wieczystą nr (...). Hipoteka została ustanowiona w dniu 27 października 2011 r. Stosownie do § 5 ust. 10 umowy, po przedstawieniu Bankowi oryginału odpisu z księgi wieczystej z prawomocnym wpisem hipoteki marża banku miała być obniżona od dnia wpisu o 2 pkt. procentowe.

Zabezpieczeniem była również cesja praw z polisy ubezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych.

Zgodnie z § 4 umowy pozwany zobowiązał się w okresie objętym umową dokonywać spłat rat kapitałowo-odsetkowych w terminach i kwotach określonych w umowie oraz aktualnym harmonogramie spłat. Termin ten został ustalony na 7 dzień każdego miesiąca. Pierwszy harmonogram spłat został wysłany pozwanemu pocztą. Metodę oraz warunki aktualizacji harmonogramu spłat określał Regulamin (§ 4 ust. 15 umowy).

(dowód: umowa k. 28-32, zeznania pozwanego k. 168v, opinia ustna uzupełniająca E. T., biegłego z zakresu księgowości, finansów, rachunkowości i zobowiązań podatkowych k. 392-392v)

Oprocentowanie kredytu stanowiła suma marży kredytowej i stawki referencyjnej 3M Wibor dla waluty kredytu. W przypadku zmiany stawki referencyjnej powodującej podwyższenie stopy oprocentowania kredytu, Bank zobowiązał się do poinformowania kredytobiorcę o zmianie wysokości oprocentowania oraz nowym o harmonogramie spłat.

W przypadku niewykonania zobowiązań przez kredytobiorcę, Bank pobierał opłaty i prowizje określone w Tabeli Opłat i Prowizji, których wysokość na dzień zawarcia umowy wynosiła:

- 30 zł w przypadku ostatecznego wezwania do zapłaty,

- 25 zł w przypadku wystawienia monitu papierowego,

-8,99 zł za monit telefoniczny,

-1,99 zł za monit sms.

W § 5 ust. 7 strony ustaliły, że Bank będzie naliczał odsetki za każdy dzień korzystania przez kredytobiorcę z kredytu począwszy od dnia wypłaty kredytu aż do dnia spłaty, włącznie w wysokości 1/360 stopy procentowej mającej zastosowanie w danym dniu do kredytu. Płatność odsetek została ustalona w cyklu miesięcznym.

Pozostałe zasady zmiany oprocentowania, na podstawie którego wylicza są raty spłaty i bieżące saldo zadłużenia, w szczególności wynikające ze zmian stawki referencyjnej oraz odsetki karne określał Regulamin (§ 5 ust. 14 umowy).

Zgodnie z § 5 ust. 9 umowy, w przypadku nie spłacenia przez kredytobiorcę w terminie wierzytelności, po upływie okresu wypowiedzenia, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym, w tym kwota kapitału jako kapitał przeterminowany. Od zadłużenia przeterminowanego Bank nalicza odsetki w wysokości czterokrotności oprocentowania kredytu lombardowego.

Zgodnie z § 8 umowy Bank miał prawo wypowiedzieć umowę kredytu z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia, a w razie zagrożenie upadłością kredytobiorcy z zachowaniem 7 dniowego kresu wypowiedzenia w przypadku:

1) niedotrzymania przez kredytobiorcę któregokolwiek z warunków udzielenia kredytu,

2) niewykonania lub nieterminowego regulowania przez kredytobiorcę zobowiązań wobec Banku, w szczególności w przypadku, gdy kredytobiorca zalega w całości lub w części z zapłatą dwóch rat kredytu i pomimo wezwania nie spłacił zaległości w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

(bezsporne, dowód: umowa k. 28-32)

Cała kwota kredytu została wypłacona w jednej transzy w dniu 28 września 2011 r., w kwocie 134.654,92 zł. Na powyższą kwotę składała się:

- a) kwota 125.000 zł tytułem zakupu nieruchomości,
- b) kwota 1.750,51 zł tytułem składki na ubezpieczenie od pożaru i innych zdarzeń losowych,
- c) kwota 2.625,77 zł tytułem składki na ubezpieczenie na rzecz (...),
- d) kwota 278,64 zł tytułem opłat około kredytowych,
- e) kwota 5.000 zł tytułem wykończenia, remontu, modernizacji nieruchomości mieszkalnej.

(bezsporne, dowód: oświadczenie powódki k. 188v, historia rachunku pozwanego k. 195-216, umowa k. 28)

Pozwany otrzymał harmonogram spłat we wrześniu 2011 r. Rata była wyższa o około 200 zł z uwagi na nieustanowienie hipoteki. Zawiadomienie o ustanowieniu hipoteki wpłynęło do powodowego Banku w dniu 10 października 2011 r. Powodowy Bank po wpłynięciu informacji o ustanowieniu hipoteki, harmonogramu płatności rat kredytu nie zmienił.

Zgodnie z pierwszym harmonogramem płatność pierwszej raty nastąpić miała w dniu 7 listopada 2011 r. Obejmowała kwotę 1.395,86 zł. Powyższa rata nie uwzględnia faktu ustanowienia hipoteki.

(bezsporne, dowód: zeznania powoda k. 168-169, oświadczenie powódki k. 188v, historia rachunku pozwanego k. 195-216, w szczególności k. 197)

Powód wystawiał bardzo wiele harmonogramów z różnymi wysokościami oprocentowania i pokrywającymi się datami płatności poszczególnych rat kapitałowo-odsetkowych. Zmiany harmonogramów wynikały ze zmiany Wlibor z 8,96 do 6,96 %. Dopiero od kwietnia 2012 r. harmonogram uwzględniał fakt ustanowienia na rzecz Banku hipoteki, zmniejszając odpowiednio ratę kapitałowo-odsetkową.

(dowód: harmonogramy k. 120-128, ustana uzupełniająca opinia E. T., biegłego z zakresu księgowości, finansów, rachunkowości i zobowiązań podatkowych k. 263-263v).

Pozwany spłacał zaciągnięty kredyt w różnych wysokościach. W okresie od grudnia 2014 r. do czerwca 2015 r. zalegał z płatnościami z około 6 rat.

(dowód: ustna opinia uzupełniająca E. T. biegłego z zakresu księgowości, finansów, rachunkowości i zobowiązań podatkowych k. 392v)

Na dzień 7 czerwca 2015 r. z uwzględnieniem systematycznego obniżania oprocentowania z 8,75% do 3,84% oraz obniżenia raty z tytułu ustanowionej hipoteki w okresie od 29 września 2011 r. do dnia 30 lipca 2015 r. do spłaty pozostawała kwota:

- a) tytułem kapitału - 109.188,83 zł,
- b) tytułem odsetek karnych - 81,89 zł,

c) tytułem odsetek wymagalnych - 776,19 zł.

(dowód: pisemna opinia uzupełniająca E. T. biegłego z zakresu księgowości, finansów, rachunkowości i zobowiązań podatkowych k. 317-318 oraz opinia ustna ww. biegłego k. 393v, symulacyjne wyliczenie dokonane przez powódkę k. 303-305)

W dniu 8 czerwca 2015 r. w związku z nieuregulowaniem zaległości w spłacie kredytu na podstawie § 18 Regulaminu kredytowania hipotecznego, Bank złożył na piśmie oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu nr(...) z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia liczonego od dnia doręczenia pisma. W piśmie Bank wskazał, że rozważy cofnięcie wypowiedzenia w przypadku spłaty całości zaległości obejmujących:

- kwotę 6.867, 61 zł tytułem należności kapitałowej,

- kwotę 859,09 zł tytułem odsetek umownych,

- kwotę 97,02 zł tytułem podwyższonych odsetek za opóźnienie w spłacie należności kapitałowej,

- oraz kwotę 15 zł tytułem kosztów i opłat za czynności Banku, zgodnie z Tabelą Opłat i Prowizji, rozważy możliwość cofnięcia swojego oświadczenia o wypowiedzeniu. Powyższego oświadczenia pozwany nie odebrał. Z adnotacji poczty wynikało, że adresat był nieobecny.

(dowód: oświadczenie banku o wypowiedzeniu k. 34, kserokopia zpo k. 36-37)

W związku z wypowiedzeniem umowy kredytu hipotecznego i postawieniem całej należności w stan natychmiastowej wymagalności, powódka wezwała pozwanego do zapłaty w terminie 7 dni całości należności obejmującej:

1) kwotę 114.372,06 zł tytułem należności kapitałowej,

2) kwotę 413,01 zł tytułem podwyższonych odsetek za opóźnienia w spłacie należności kapitałowej,

3) kwotę 15 zł tytułem kosztów i opłat za czynności Banku, zgodnie z Tabelą Opłat i Prowizji.

Powyższe wezwanie pozwany odebrał.

(dowód: ostateczne wezwanie do zapłaty k. 39, oświadczenie pozwanego k. 168, nagranie:00:21:06)

Zgodnie z wyliczeniem wysokości zadłużenia pozwanego, przy uwzględnieniu obniżenia raty w związku z ustanowieniem hipoteki na dzień 10 października 2011 r. oraz obniżaniem się oprocentowania, na dzień 31 maja 2016 r. (dzień sprezyzowania powództwa k. 146) zadłużenie było następujące:

a) kapitał – 105.791,37 zł,

b) odsetki – 111,30 zł,

c) odsetki karne – 8.051,56 zł.

(dowód: pisemna opinia uzupełniająca E. T. biegłego z zakresu księgowości, finansów, rachunkowości i zobowiązań podatkowych k. 317-318)

W toku procesu pozwany dokonywał spłaty rat kredytowych, które zaliczone były przez powoda na poczet kapitału. Od zmniejszonego kapitału naliczane były odsetki.

(niezaprzeczone, a nadto dowód: oświadczenie powódki k. 631)

Na dzień 6 marca 2017 r. (dzień wydania opinii) zadłużenie pozwanego wynosiło:

- a) kapitał - 95.815,81 zł,
- b) odsetki karne – 16.370,04 zł,
- c) odsetki wymagalne – 111.30 zł,
- d) inne koszty - 1.453,39 zł.

Łączna wysokość zadłużenia to kwota 113.750,54 zł.

(dowód: pisemna opinia uzupełniająca E. T. biegłego z zakresu księgowości, finansów, rachunkowości i zobowiązań podatkowych k. 317-318, oświadczenie powódki k. 340)

Pozwany w okresie od kwietnia 2017 r. do września 2017 r. wpłacił następujące kwoty:

- 5 kwietnia 2017 r. – 697,44 zł,
- 6 kwietnia 2017 r. – 300 zł,
- 5 maja 2017 r. d – 997,62 zł,
- 5 czerwca 2017 r. – 697,45 zł,
- 6 czerwca 2017 r. – 300 zł,
- 5 lipca 2017 r. – 997,61 zł,
- 7 sierpnia 2017 r. – 687,45 zł,
- 8 sierpnia 2017 r. – 300 zł,
- 5 września 2017 r. – 997,54 zł, łącznie 5.936,11 zł.

Powyższą kwotę powód zaliczył na poczet spłaty kapitału, który po odliczeniu wyniósł 89.979,70 zł (95.815,81 zł - 5.936,11 zł).

Następnie pozwany w okresie od października 2017 r. do listopada 2017 r. wpłacił kolejne raty, łącznie 1.995,06 zł. Raty, tak jak poprzednio zostały zaliczone na poczet kapitału, zmniejszając go o tę kwotę. W toku procesu pozwany łącznie wpłacił 26.933,71 zł.

(dowód: oświadczenie powoda k. 361-362, k. 389v)

Na dzień 7 grudnia 2017 r. wysokość zadłużenia po uwzględnieniu wpłat dokonywanych przez pozwanego w toku procesu wynosiła 110.222,89 zł, z czego kwota 87.438,29 zł stanowi niespłacony kapitał oraz kwota 22.784,60 zł odsetki.

Bank wyliczył to zadłużenie, po skorygowaniu rat kredyt ze względu na ustanowienie na jego rzecz hipoteki. Ubezpieczenie kredytu było wyliczone do kredytu i rozłożone na okres kredytowania. Z chwilą uznania zabezpieczenia hipoteki, zmniejszono pozwanemu marżę a więc i kwotę zadłużenia, a tym samym wysokość rat kapitałowych i odsetkowych.

(dowód: ustna uzupełniająca opinia uzupełniająca E. T. biegłego z zakresu księgowości, finansów, rachunkowości i zobowiązań podatkowych k. 392v)

Pozwany nie negocował obowiązku spłaty kwoty kredytu, którą pożyczył od strony powodowej, przy czym niezrozumiałym w jego ocenie była konieczność płacenia odsetek.

(bezsporne, a nadto pisma powoda obrazujące wysokości dokonywanych wpłat przez pozwanego k. 361-362, k. 389v, pismo pozwanego z dnia 5 lutego 2018 r. k. 431).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo po ostatecznym jego sprecyzowaniu podlegało uwzględnieniu w całości.

Ostatecznie strona powodowa domagała się zapłaty kwoty 110.222,89 zł z odsetkami:

- a) umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od kwoty 87.438,29 zł od dnia 8 listopada 2017 r. do dnia zapłaty,
- b) ustawowymi za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych liczonymi od kwoty 22.784,60 zł od dnia 3 stycznia 2018 r. do dnia zapłaty.

Poza sporem w niniejszym postępowaniu pozostawał fakt, że pozwany zaciągnął kredyt w powodowym banku i go nie spłacił. Niemniej jednak w toku postępowania pozwany podnosił, że wypowiedzenie umowy było niesłuszne, a Bank naliczał wyższe kwoty niż wynikało z umowy. Pozwany również podnosił, że umowę kredytową zawierał poza siedzibą banku, a dokładnie w samochodzie doradcy (k. 5).

Zgodnie z treścią przedłożonej przez powódkę umowy, wynika, że umowa była zawierana w W.. Pozwany poświadczył to podpisem. W zawartej umowie, własnoręcznie wpisał nazwę miejsca zawarcia umowy jako (...) i tuż obok złożył swój podpis. Nadto na końcu umowy pozwany oświadczył, że umowa została zawarta w siedzibie przedsiębiorstwa (banku). Powyższe oświadczenie również podpisał (k. 32v).

Nawet jeżeli rzeczywiste miejsce zawarcia umowy byłoby inne, to w zaistniałych okolicznościach nie miałyby to znaczenia dla ważności umowy. W związku z powyższym zarzut pozwanego o nie zawarciu umowy z powodowym Bankiem był nieskuteczny.

Z przedstawionej przez stronę powodową umowy kredytowej wynika, że powodowy bank jest uprawniony do wypowiedzenia umowy w przypadku między innymi niewykonania lub nieterminowego regulowania zobowiązań, w szczególności, gdy kredytobiorca zalega z zapłatą w całości lub w części z zapłatą dwóch rat kredytu i mimo wezwania nie spłaca zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania (§ 8 ust. 1 lit. b). Od następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia całe zobowiązanie z tytułu udzielonego kredytu staje się wymagalne i jest traktowane jako zadłużenie przeterminowane (§ 5 ust. 9).

Pismem z dnia 8 czerwca 2015 r. powód wypowiedział umowę kredytową z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia, podając, że przyczyną wypowiedzenia są zaległości w spłacie zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu. Pismo zawierające oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu pozwany nie odebrał. Z adnotacji poczty wynikało, że w adresat był nieobecny. Niemniej jednak pozwany wiedział o wypowiedzeniu i postawieniu kredytu w stan wymagalności, o czym zeznał na rozprawie w dniu 11 października 2016 r. (k. 168). Sam przyznał, że nie płacił pełnych rat kredytu w związku z trudnościami finansowymi i samowolnie zmniejszył ratę (k. 168v).

Zgodnie z art. 69 ustawy Prawo bankowe, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Z tego ostatniego wynika, że umowa kredytu jest umową odpłatną. Jest też umową konsensualną. Ustawodawca nie zdecydował się na zawarcie w ustawie definicji legalnej umowy kredytu. Określił jej treść, skutki, strony i elementy istotne. Jak się przyjmuje w literaturze, kredyt bankowy to stosunek ekonomiczny pomiędzy bankiem a kredytobiorcą, którego istota polega na dostarczeniu przez bank określonej kwoty środków pieniężnych kredytobiorcy, pod warunkiem jej późniejszego zwrotu wraz z wynagrodzeniem dla banku (odsetki, prowizja, opłaty manipulacyjne).

Obowiązkiem pozwanego natomiast było udowodnienie, zgodnie z art. 6 k.c., iż wykonał swoje zobowiązanie, tj., spełnił świadczenie w postaci zwrotu na rzecz powódki wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami.

Niemniej jednak, z uwagi na stanowisko pozwanego, co do braku postaw do wypowiedzenia, a nadto z uwagi na wielorakość otrzymywanych przez niego harmonogramów obrazujących różną wysokość rat w tym samym okresie płatności, zasadność obciążania pozwanego wyższą ratą, pomimo ustanowienia na rzecz Banku hipoteki, zasadność wysyłanych wezwań do pozwanego i obciążania go kosztami z tego tytułu, Sąd na podstawie art. 232 k.p.c. dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu księgowości.

Oceniane całościowo opinie nie dają podstaw dla poczynienia w tej mierze pozytywnych dla pozwanego ustaleń i wysnucia korzystnych w tej mierze dla niego wniosków.

Opinie cechowały się rzetelnością oraz fachowością w opiniowanym przedmiocie i brak było skutecznych podstaw dla podważenia zasadności wniosków zawartych w tychże opiniach.

Biegły zresztą wnioski zawarte w opiniach przekonywająco uzasadnił w dostatecznym dla potrzeb wiedzy Sądu stopniu odpowiadając na pytania doń skierowane.

Z opinii biegłego z zakresu księgowości, finansów, rachunkowości i zobowiązań podatkowych, E. T. wynika, że otrzymywane przez pozwanego harmonogramy obejmowały korekty planowanych rat i odsetek z uwagi na zmiany oprocentowania kredytu. Wysokość rat wpłacana przez pozwanego była naliczana zgodnie z umową kredytową.

Na rozprawie w dniu 28 lutego 2018 r. biegły wskazał, że choć zawiadomienie o ustanowieniu hipoteki wpłynęło do powodowego banku w dniu 10 października 2011 r. to naliczenie niższego oprocentowania nastąpiło dopiero w kwietniu 2012 r. W tym też okresie nastąpiło obniżenie oprocentowania Wibor z 8,96% do 6,96% powodując niższe raty o 2 punkty procentowe. Jednocześnie biegły wskazał, że obliczenia niższej raty z uwzględnieniem wpływu zawiadomienia ustanowienia hipoteki od dnia 10 października 2011 r. wymaga specjalistycznych obliczeń. Na rozprawie z udziałem biegłego pomimo prawidłowego wezwania żadnej ze stron postępowania nie było.

Postanowieniem z dnia 29 maja 2017 r. Sąd zlecił sporządzenie ww. biegłemu opinii uzupełniającej w celu wyliczenia wysokości faktycznego zadłużenia powoda na dzień poprzedzający wypowiedzenie umowy i na dzień 31 maja 2016 r. (ostateczne sprecyzowanie powództwa), prawidłowość dokonywania naliczeń z uwagi na wielorakość harmonogramów (w tym nadpłat i naliczeń odsetkowych), nadpłatę z tytułu nieobniżenia raty z uwagi na ustanowienie hipoteki oraz jej wpływ na dalsze zadłużenie. Jednocześnie Sąd zobowiązał stronę powodową do przedłożenia nowej symulacji rozliczenia należności z uwzględnieniem obniżenia oprocentowania z datą na dzień otrzymania informacji o ustanowieniu hipoteki.

W drugiej pisemnej opinii biegły E. T., wynika, że na dzień poprzedzający wypowiedzenie umowy przy założeniu obniżenia raty o 2 pkt procentowe z uwagi na ustawienie hipoteki i systematycznego obniżenia oprocentowania, wysokość niespłaconego kapitału wynosiła 109.188,83 zł, przy czym odsetki karne - 81,89 zł, odsetki wymagalne - 776,19 zł, łącznie 110.046,91 zł. Zaś według harmonogramu nie uwzględniającego powyższych elementów była to kwota 110.583,16 zł (k. 317v i 215). Nadto biegły wskazał, że ujawnione nadpłaty z tytułu nieuwzględnienia ustanowienia hipoteki zostały rozliczone z niedopłatami dokonywanymi przez pozwanego i zaliczone na spłatę kredytu. Tym samym zmniejszyło się zadłużenie kapitału. Przy czym zaległości pozwanego w spłacie kredytu powstały od 7 grudnia 2014 r. Na dzień wypowiedzenia umowy tj. na dzień 8 czerwca 2015 r. zalegał z płatnościami około 6 rat.

Zgodnie z ostatecznym sprecyzowaniem powództwa tj. 31 maja 2016 r. zadłużenie pozwanego z uwzględnieniem ww. współczynników wynosiło 113.952,23 zł (k. 318), zaś według powoda była to kwota 114.492,38 zł (k. 317v i 217). W toku postępowania pozwany dokonywał spłat zadłużenia, co ostatecznie określiło wysokość zadłużenia na kwotę 110.222,89 zł.

Przedłożona na żądanie Sądu symulacyjne rozliczenia kredytu udzielonego powodowie wynika, że dokonywane w toku postępowania spłaty zmniejszały stopniowo wysokość zaległości kapitałowych poczynając od kwoty 114.372,06 zł wyliczoną przez stronę powodową w chwili składania pozwu do kwoty 87.438,29 zł ostatniego pisma strony powodowej w sprawie (k. 389v). Oznacza to, że pozwany od chwili wszczęcia postępowania zmniejszył zadłużenie o 26.933,71 zł.

Nadto warto wskazać, że naliczanie nadpłat na poczet kredytu było dokonywane z korzyścią dla pozwanego, albowiem nie tylko faktycznie zmniejszało wysokość kapitału, ale przede wszystkim miało wpływ na wysokość odsetek karnych i umownych, które rosły stale i są naliczane od kapitału. W przedmiotowej sprawie od zmniejszonego kapitału.

Podkreślenia wymaga, że ostateczne wyliczenie zadłużenia dokonane przez Bank nie budziło wątpliwości biegłego, który na rozprawie w dniu 12 grudnia 2017 r. zapoznał się z pismem powódki. Biegły wskazał przy tym, że choć raty winny były ulec zmniejszeniu już w dniu 10 października 2011 r. (w chwili powzięcia informacji o ustanowieniu hipoteki) to i tak Bank o tę właśnie kwotę skorygował swoją wierzytelność w toku postępowania.

Wobec powyższego, nie mógł również zyskać uznania zarzut pozwanego natury procesowej, sprowadzający się w istocie do gołosłownej próby kwestionowania wysokości zadłużenia. Uwadze pozwanego zadaje się bowiem umykać rządząca procesem cywilnym zasada kontradyktoryjności oraz zasada rozkładu ciężaru dowodu (art. 6 k.c. w zw. z art. 230 i 217 k.p.c.) - o czym został pouczony przez Sąd (k. 169) - w myśl której to na stronie, która z określonych okoliczności wywodzi skutki prawne spoczywa ciężar ich dowodu. Tymczasem pozwany próbując podważyć powołane przez powodowy Bank dowody, nie zdołał w tym zakresie zaoferować żadnych konkretnych środków dowodowych. Niemniej jednak, co jest nader istotne, dopiero postępowanie dowodowe wykazało nieprawidłowości w naliczeniu wysokości zobowiązania obciążającego pozwanego, które w toku procesu było przez powodowy bank korygowane zgodnie z zawartą z pozwanym umową.

Pozwany zdaje się nie dostrzegać mechanizmów rządzących umowami kredytowymi udzielanymi przez powołane do tego instytucje, jak banki. Powodowy bank udzielił pozwanemu pożyczki, zgodnie z jego wnioskiem. Przy czym bank dokonał powyższej czynności dla zysku. Zobowiązanie do uiszczenia świadczeń ubocznych w postaci odsetek za opóźnienie w zapłacie poszczególnych rat wynika z wyraźnej i zgodnej woli obu stron, co koreluje z obowiązującymi w tej materii przepisami prawa (art. 353¹ k.c.). Bowiem zgodnie z art. 69 ust. 1 prawa bankowego, kredytobiorca zobowiązuje się do zwrotu wykorzystanego kapitału wraz z odsetkami. Natomiast zgodnie z § 5 ust. 1 umowy, pozwany zgodził się na oprocentowanie kredytu i ich zapłatę w cyklach miesięcznych. Odsetki stanowią wynagrodzenie banku z udostępnionego kredytobiorcy kapitału. Ich wysokość może wzrosnąć o odsetki karne w przypadku niewywiązywania się z umowy. Pozwany zgodził się na zapłatę odsetek od zadłużenia przedterminowego (kapitału niespłaconego w terminie), o czym mowa w § 5 ust. 9 umowy. Zgodnie z powyższymi postanowieniami umownymi, bank mógł naliczać odsetki od zadłużenia przeterminowanego w wysokości czterokrotności oprocentowania kredytu lombardowego, co z kolei jest zgodne z przepisami prawa cywilnego, art. 359 § 2¹ k.c.

Dlatego pozwany jest zobowiązany zwrócić powodowi niespłaconą dotychczas część kapitału, a nadto odsetki za opóźnienia oraz odsetki karne od dotychczas niespłaconego kapitału.

W związku z powyższym niewykonanie przez pozwanego - kredytobiorcę warunków zawartych w łączącej strony umowie kredytu hipotecznego dawało Bankowi prawo do skutecznego wypowiedzenia umowy przed upływem określonego w niej terminu w trybie art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe i § 8 ust. 1 b umowy kredytowej. Skutkiem tego było prawo do domagania się zwrotu niespłaconego kapitału i odsetek.

Dlatego, na podstawie umowy kredytu nr (...) w zw. z 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe, w zw. z art. 471 k.c., uznając zasadność roszczeń pozwu po jego ostatecznym sprecyzowaniu, Sąd orzekł na w pkt. I sentencji wyroku.

O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z art. 481 k.c. zasądzając je zgodnie ostatecznym sprecyzowaniem pozwu (k. 389v) od dnia 8 listopada 2017 r. Stosownie do zapisów umowy kredytowej po upływie okresu wypowiedzenia, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym, w tym kwota kapitału jako kapitał przeterminowany. Od kapitału przeterminowanego bank pobiera odsetki od należności przeterminowanej do dnia poprzedzającego spłatę zadłużenia przeterminowanego. W takiej sytuacji bank nalicza odsetki w wysokości czterokrotności procentowania kredytu lombardowego (§ 5 ust. 9 umowy k. 30).

Na dzień 8 listopada 2017 r. pozwany zalega z płatnością kapitału w wysokości 87.438,29 zł, zatem żądanie zapłaty odsetek od ww. kwoty jest w pełni zasadne.

Niewątpliwie powódka była także uprawniona do dochodzenia odsetek od zaległych odsetek, zgodnie z treścią art. 482 § 1 k.c. Stosownie do przywołanego przepisu zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłuższej sumy. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 maja 1994r. (sygn. akt III CZP 70/94, OSNCP 1994, nr 11, poz. 220, Wokanda 1994, nr 9, s. 6), samo pozwanie o odsetki zaległe – a więc o odsetki za opóźnienie w zapłacie określonej sumy pieniężnej – nie daje jeszcze podstawy do stosowania procentu składanego od dnia złożenia pozwu. W konsekwencji żądanie pozwu musi objąć także odsetki od odsetek i dopiero ten moment otwiera możliwość obliczania odsetek od nowej, podwyższonej wysokości.

Strona powodowa domagała się zapłaty zaległych odsetek od dnia doręczenia pozwanemu ostatecznego stanowiska w sprawie, co nastąpiło w dniu 3 stycznia 2018 r. (k. 419). Z uwagi na związanie Sądu żądaniem merytorycznym stanowiskiem w sprawie, zgodnie z art. 321 k.p.c., zasądzono odsetki od ww. daty.

W punkcie II wyroku Sąd umorzył postępowanie na podstawie art. 203 § 3 k.p.c.

Pismem procesowym z dnia 31 maja 2016 r. powódka cofnęła częściowo swoje żądanie z uwagi na częściowe jej zaspokojenie przez pozwanego. Pozwany na rozprawie w dniu 11 października 2016 r. na powyższe wyraził zgodę (k. 168). Podobnie w ostatnim piśmie złożonym przed zamknięciem rozprawy, które wpłynęło do Sądu w dniu 12 grudnia 2017 r. strona powodowa ponownie ograniczyła powództwo w zakresie żądania głównego z uwagi na kolejne wpłaty powoda, jednak bez zrzeczenia się roszczenia w tym przedmiocie (k. 392). Powód nie wypowiedział się w tym zakresie w terminie wyznaczonym (k.421).

Zgodnie z art. 203 § 3 w razie cofnięcia pozwu poza rozprawą przewodniczący odwołuje wyznaczoną rozprawę i o cofnięciu zawiadamia pozwanego. Gdy skuteczność cofnięcia pozwu zależy od zgody pozwanego, niezłożenie przez niego oświadczenia obejmującego zgodę na cofnięcie, uważa się za wyrażenie zgody.

W ocenie Sądu nie zachodziła żadna z przesłanek mogących przesądzać o niedopuszczalności cofnięcia powództwa, dlatego na mocy art. 203 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c., Sąd umorzył postępowanie w zakresie kwoty 4.850,45 zł jako różnicy pomiędzy pierwotnie dochodzą kwotą, a ostatecznie sprecyzowanym roszczeniem.

Na marginesie należy wskazać, że po zamknięciu rozprawy strona powodowa przesłała faksem kolejne pismo procesowe, z którego wynikało dalsze ograniczenie i rozszerzenie powództwa. Niemniej jednak pismo złożone za pośrednictwem faksu nie mogło odnieść zamierzonego skutku prawnego. Faksymile, jako rodzaj formy zastępczej podpisu, odbitej sposobem mechanicznym na dokumencie, może odnieść skutek prawny tylko wtedy, gdy przepis szczególny tak stanowi. W innych wypadkach faksymile nie może być uważane za spełniające wymaganie złożenia podpisu. Podpis bowiem jest znakiem napisanym, a jego immanentną cechą jest własnoręczność. W związku z tym, nie można było uznać skuteczności złożenia pisma z dnia 8 lutego 2018 r. (k. 435) (por. także postawienie SN z dnia 10 kwietnia 2008 r., IV CZ 23/08).

W związku z powyższym, Sąd nie podjął decyzji o otwarciu zamkniętej rozprawy, gdyż kontynuowanie w dalszym ciągu procesu przyczyniłoby się niewątpliwie do przewlekłości postępowania. Z uwagi na systematycznie wpłacania rat przez pozwanego w toku procesu, już po wyznaczeniu rozprawy, konieczne stałoby się jej kolejne odroczenie, co już miało miejsce w dniu 22 grudnia 2017r. (k.404). Taka sytuacja procesowa mogłaby trwać w nieskończoność, co musiałoby doprowadzić do niemożliwości zakończenia sprawy.

Nadto zgodnie z treścią art. 332 § 2 k.p.c. w razie cofnięcia pozwu przed uprawomocnieniem się wyroku i przed jego zaskarżeniem z jednoczesnym zrzeczeniem się dochodzonego roszczenia, a za zgodą pozwanego również bez takiego zrzeczenia, sąd może uchylić swój wyrok i postępowanie w sprawie umorzyć, jeżeli uzna cofnięcie takie za dopuszczalne.

W związku z powyższym nic nie stoi na przeszkodzie, aby w zależności od decyzji strony powodowej i ewentualnie pozwanej dokonać zmiany pierwotnego rozstrzygnięcia.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., stosownie do wyniku sprawy. Częściowa spłata zadłużenia w toku procesu skutkuje przegraną sprawy w tej części. Zasadne stało się żądanie w pozostałym zakresie. Niezasadne okazało się jedynie przedłużone naliczenia zwiększonej marży pomimo ustanowienia przez powoda zabezpieczenia już w październiku 2011 r., która powinna być wówczas obniżona, a Bank uczynił to dopiero 4 kwietnia 2012 r. Bank ostatecznie w toku procesu, w dostarczonej symulacji, skorygował to naliczenie i cofnął pozew w tym zakresie, czemu pozwany się nie sprzeciwił w określonym terminie. Pozwany, jako przegrywająca sprawę niemalże w całości jest obowiązana do zwrotu stronie powodowej całości poniesionych przez nią kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Do kosztów tych zaliczono: uiszczoną w elektronicznym postępowaniu upominawczym opłatę sądową od pozwu w wysokości 1.439 zł, inne koszty 14,39 zł oraz opłatę od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, łącznie 1.470,39 zł. Nadto strona powodowa z zaliczki uiszczonej przez nią tytułem wynagrodzenia biegłego została wypłacone kwota łącznie 550,52 zł (471,88 zł + 78,64 zł).

Z uwagi na to, że pozwany dał powód wytoczenia niniejszego powództwa, należało zasądzić od niego na rzecz powódki kwotę 2.020 zł 91 gr.

Nadto ze Skarbu Państwa zostało wypłacone wynagrodzenie biegłego w wysokości 550,52 zł. W związku z treścią art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych należało ściągnąć od pozwanego kwotę 550,52 zł tymczasowo pokrytą ze Skarbu Państwa.